

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

« 16 » 09 2014 р.

ЦИКЛОВА КОМІСІЯ ВИКЛАДАЧІВ МУЗИКИ І
ХОРЕОГРАФІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ДОДАТКОВИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ»
(баян/акордеон)

галузі знань 0202 Мистецтво
спеціальності 5.02020401 «Музичне мистецтво»

Київ – 2014р

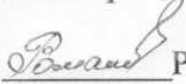
Робоча програма «Додатковий музичний інструмент» для студентів галузі знань 0202 Мистецтво, спеціальності 5.02020401 Музичне мистецтво

«___» _____ 2014 року – 42с.

Розробник: Кашперський Олег Станіславович, викладач циклової комісії музики і хореографії Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії викладачів музики та хореографії

Протокол від «28» серпня 2014 р. № 1

Голова циклової комісії Романова Т.В.

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом, структура типова

Заступник директора
з навчальної роботи

 С.І. Дем'яненко

Заступник директора
з навчально-методичної роботи

 З.Л. Гейхман

Схвалено Методичною радою Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка
Протокол від «05» вересня 2014 року №1

«___» _____ 2014 року Голова М.В. Братко

З М І С Т

Пояснювальна записка

Структура програми навчальної дисципліни

I. Опис предмета навчальної дисципліни

II. Тематичний план навчальної дисципліни

III. Програма:

Змістовий модуль I. Формування основних навичок гри на музичному інструменті. Робота над технічними навичками, артикуляцією в програмних творах.

Змістовий модуль II. Застосування засобів музичної виразності при виконанні музичних творів. Опанування різних форм звуковидобування.

Змістовий модуль III. Ознайомлення з контрастними та імітаційними типами поліфонії. Опанування музичних творів дошкільного репертуару.

Змістовий модуль IV. Опанування методами роботи в творах великих форм. Вивчення репертуару молодших класів ЗОШ.

Змістовий модуль V. Розкриття художніх образів в музичних творах програмного матеріалу.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Додатковий музичний інструмент» (баян/акордеон).

V. Завдання для самостійної роботи. Карта самостійної роботи

VI. Контрольні вимоги курсу.

VI. Система поточного та підсумкового контролю знань.

VII. Методи навчання.

VIII. Методичне забезпечення курсу.

IX. Орієнтовний репертуарний список.

VIII. Рекомендована література:

- Основна

- Додаткова.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс додаткового музичного інструменту (баян\акордеон) відіграє важливу роль у професійній підготовці майбутнього вчителя музики та музичного керівника, тому він є невід'ємною складовою навчальної програми, підготовки спеціалістів за спеціальністю «Музичне мистецтво». Основна ціль курсу – формування елементарних вмінь, навичок у студентів, що дозволяють широкі використовувати набуті знання в практичній діяльності.

Конкретизація курсу додаткового інструменту дозволяє підготувати студентів, які не опановують гру на баяні/акордеоні як основному інструменті, до майбутньої професійної діяльності.

Запропонований курс визначається єдністю та взаємозв'язком трьох головних аспектів:

По-перше, курс баяну/акордеону має універсальне значення. Це обумовлено особливостями цього інструмента – на ньому можна відтворити майже усі твори, написані у різних жанрах як для вокальних, так і для інструментальних складів.

По-друге, курс баяну/акордеону у підготовці педагога-музиканта має профілююче значенні, бо володіння цим інструментом може бути розглянуто як складова частина будь-якої музичної діяльності.

Нарешті, по-третє, курс баяну/акордеону має формуюче значення, тому що він є пріям розвитку музичних інтересів, художнього смаку та загальної культури музиканта-педагога.

Мета курсу – художній, творчий вплив на загально-музичний розвиток, музично-виконавське мислення, професійне становлення студентів, пізнання музики в усій її різноманітності через баян/акордеон в процесі засвоєння навчальної програми.

Завдання курсу:

- озброєння студентів знаннями, уміннями та навичками гри на баяні/акордеоні, необхідними для майбутньої професійної діяльності;
- засвоєння основних аплікатурних принципів гам, акордів, арпеджіо та технічних прийомів;
- засвоєння основних штрихів та способів звуковидобування;
- знання основних етапів роботи над музичним твором;
- уміння виразно виконувати нескладні твори різних епох та стилів;
- складання словесної інтерпретації музичного твору;
- знання основних музичних форм, жанрів, засобів музичної виразності;
- засвоєння основних прийомів читання з аркуша;
- знання основних принципів акомпанементу, вміння акомпанувати власному співу;
- уміння транспортувати, спрощувати акомпанемент та підбирати на слух супровід до пісень;
- знання дошкільного та шкільного пісенного репертуару, творів для слухання музики;
- пробуджувати емоційний відгук на музичні образи, поглиблювати інтерес студентів до музики.
- **Зміст курсу** охоплює широкий репертуарний програмний матеріал (вітчизняну та зарубіжну класику, українські народні пісні, пісні народів світу, сучасні пісні українських

композиторів, музичні твори з шкільного та дошкільного репертуару. Крім того, вивчення творів спирається на методики науковців та визначних музикантів - виконавців. Вплив на якість навчання відіграють також тісні зв'язки з іншими навчальними дисциплінами: з основним музичним інструментом, теоретичними предметами, дошкільною та шкільною практикою. Такий комплексний підхід забезпечує якість у формуванні професійної самостійності студентів.

Принципи роботи в класі додаткового музичного інструменту:

- індивідуальний підхід до кожного студента при підборі репертуару та роботи над ним;
- послідовність у навчанні, планування репертуару з поступовим ускладненням;
- використання в процесі навчання кращих зразків класичної, сучасної, народної музики;
- здійснення інтегрованих зв'язків з предметами музично - теоретичного циклу.

Вимоги курсу

Робота курсу додаткового інструменту здійснюється на основі індивідуального плану кожного студента. Індивідуальний план складається у відповідності до базової музичної підготовки студента, його індивідуальних можливостей, та з урахуванням перспективи зростання.

Під час складання семестрових планів пропонується така структура й обсяг навчального матеріалу:

поліфонічний твір, твір великої форми, п'єси, технічний матеріал (гами, етюди), твори для читання з аркуша, ансамблі, твори для ескізного опрацювання, твори з репертуару загальноосвітньої школи та дитячого дошкільного закладу.

Контроль за виконанням запланованого матеріалу здійснюється протягом півріччя.

Види контролю: контрольний урок, екзамен.

V. Завдання для самостійної роботи.

Самостійна робота студентів включає в себе наступні складові:

- опрацювання технічного матеріалу (гами, етюди);
- виконання творів різних музичних форм з нескладною фактурою;
- поглиблення навичок читання з аркуша;
- опрацювання різних типів акомпанементу;
- музично-теоретичний та виконавський аналіз музичного твору;
- участь у виборі програмового матеріалу (робота з нотною літературою);
- відвідування філармонічних концертів;
- участь у концертах та різноманітних навчально-виховних заходах, в дитячому закладі та ЗОШ.

В залежності від рівня підготовки кожного студента та конкретних виконавських проблем на кожному уроці визначаються завдання для самостійної роботи. Викладач повинен надати методичні поради щодо самостійного опрацювання навчального матеріалу та критеріїв оцінювання студентом своєї самостійної роботи.

I. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Опис предмету навчальної дисципліни «ДОДАТКОВИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ»

(баян\акордеон)

Курс	Галузью, спеціальність , освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>3 кредити</i> Загальний обсяг дисципліни: <i>108 годин</i> Тижневих годин <i>1 год</i>	Шифр та назва галузі: <i>0202</i> <i>«Мистецтво»</i> Шифр та назва спеціальності: <i>5.02020401</i> <i>«Музичне мистецтво»</i> Освітньо- кваліфікаційний рівень: <i>«Молодший спеціаліст»</i>	Спеціалізація Рік підготовки: <i>2-4</i> Семестри: <i>3-7</i> Аудиторні заняття: <i>103 години, з них</i> Практичні заняття – <i>83 год.</i> Індивідуальна робота – <i>15 год</i> Самостійна робота – <i>5 год.</i> Підсумковий контроль – <i>5 год.</i> Екзамен – <i>VII семестри</i>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Тематика модулів	Всього	Види занять Розподіл годин				Форма контролю
			Прак тичні	індиві- дуальні	контроль знань	самостійна робота	
1.	Формування основних навичок гри на муз. інструменті	21	17	3	1	-	
2.	Застосування засобів муз.виразності при виконанні прогр.творів	21	18	2	1	-	
3.	Ознайомлення з контрастним та імітаційним типани поліфонії	20	16	3	1	-	
4.	Розвиток навичок роботи над творами великої форми	18	15	2	1	-	
5.	Розкриття художніх образів в музичних творах	28	17	5	1	5	Іспит
	Разом за навчальним планом:	108	83	15	5	5	

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1: Формування основних навичок гри на музичному інструменті. Робота над технічними навичками, артикуляцією в програмних творах.

Тема 1. Клавiатура баяна/акордеона.

Ознайомлення з інструментом, назва октав, регістрів. Вправи на постановку руки.

Мета курсу «Додатковий інструмент».

Тема 2. Аплікатура та її значення.

Гра мелодій на прийомі non legato, аплікатура, аплікатурні позиції.
Гра вправ non legato.

Підбір мелодій для підспівування.

Тема 3. Метроритм і ритмічний малюнок.

Розучування мелодій з різним ритмічним малюнком.

Гра вправ legato з використанням зазначеної аплікатури.

Розвиток навичок читання з аркуша.

Тема 4. Знаки альтерації.

Розучування п'єс з використанням знаків альтерації.

Закріплення вправ на legato і non legato.

Ознайомлення з програмою музичного виховання в дитячому садку.

Тема 5. Прийоми гри staccato.

Вправи для розвитку та закріплення навичок ритмічної гри.

Основні прийоми звуковидобування staccato.

Вивчення творів програмного матеріалу з використанням staccato.

Тема 6. Значення штрихів у відтворенні музичного образу.

Вправи для розвитку техніки гри.

Значення штрихів у відтворенні музичного образу.

Вивчення п'єс з елементами зображувальності.

Робота над штрихами.

Вивчення творів другої групи раннього віку (за програмою).

Тема 7. Гра мелодій в розмірі 2/4, 3/4, 4/4.

Закріплення вправ на legato і staccato.

Дотримання аплікатурних принципів при виконанні п'єс.

Розвиток навичок гри гармонійних обернень в лівій руці Т-S-Т, Т-Д-Т, Т-S-Д-Т у мажорі.

Тема 8. Динамічні відтінки.

Підготовчі вправи для гри гам.

Гра п'єс двома руками.

Динаміка рухлива та нерухлива.

Розучування музичного репертуару з розділу «Слухання музики» в дошкільному закладі.

Тема 9. Робота над виразністю виконання творів програмного матеріалу.

Підготовка до контрольного заняття.

Робота над виразністю виконання музичних творів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II: Застосування засобів музичної виразності при виконанні музичних творів. Опанування різних форм звуковидобування.

Тема 1. Оволодіння технічними навичками гри на баяні/акордеоні.

Підготовчі вправи для засвоєння навиків гри гам та етюдів.

Засвоєння основних аплікатурних принципів мажорних гам.

Вивчення етюдів з різними видами техніки.

Знайомство з музичним репертуаром дошкільного навчального закладу з розділу «Слухання музики».

Тема 2. Музична фраза, речення, період.

Виконання вправ на подвійні ноти.

Гама До-мажор.

Продовження роботи над виразним виконанням музичних творів.
Опрацювання окремих фрагментів.

Вивчення репертуару дитячого закладу з розділу «Музично-ритмічні рухи».

Тема 3. Прийоми гри в ансамблі.

Гра однопозиційних гамоподібних пасажів.

Вивчення музичних п'єс в ансамблевому викладі, робота над окремими партіями.

Знайомство з музичним репертуаром середньої групи дошкільного закладу.

Тема 4. Формування технічних навичок гри на баяні/акордеоні.

Засвоєння основних аплікатурних принципів мінорних гам.

Відповідність музичного супроводу характеру мелодії та ритмічних рухів.

Читання нот з аркуша.

Тема 5. Робота над виразністю виконання музичних творів.

Вправи на різні види техніки.

Засоби музичної виразності.

Виконання музичних творів в заданому темпі.

Робота над дошкільним репертуаром старшої вікової групи дошкільного закладу.

Тема 6. Використання штрихів в програмних творах.

Гама Ля-мінор, акорди, арпеджіо.

Робота над виразністю виконання штрихів в програмних творах.

Зображувальність музичного викладу і виразністю виконання творів з розділу «Слухання музики» в дошкільному закладі.

Тема 7. Специфіка ведення і зміни міху.

Вправи для розвитку навичок ритмічної гри в тональності До-мажор, Ля-мінор.

Засвоєння методики поетапного вивчення твору.

Специфіка ведення і зміна міху з урахуванням характеру, жанру та особливостей музичних творів.

Тема 8. Музичні жанри.

Технічні вправи.

Куплетна форма, пісенний жанр.

Робота над звуковидобуванням, диханням при розучуванні пісень.

Тема 9. Робота над художнім образом в музичних творах індивідуальної програми.

Робота над виразним виконанням творів програмного матеріалу.

Розвиток самоконтролю за інтонаційною та образною точністю виконання, відчуття динамічної, ритмічної та художньої цілісності твору.

Підготовка до контрольного заняття.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Ознайомлення з контрастними та імітаційними типами поліфонії. Опанування музичних творів дошкільного репертуару.

Тема 1. Опанування технічною досконалістю музичних програм шляхом роботи над етюдами та гамами.

Технічні вправи в тональності До-мажор та Ля-мінор. Принципи підбору аплікатури в гамах.

Організація пластичності дій апарату в техніці легато.

Гра етюдів з гамообразним рухом і арпеджіо.

Використання вивчених технічних формул в музичних творах.

Тема 2. Розвиток професійних музичних умінь.

Набуття вміння розбору та осмислення твору, працюючи над нотним текстом.

Визначення характеру музики та засобів її виконання.

Аналіз засобів виразності, які визначають настрій різних частин твору.

Робота над організацією апарату при інтонації мелодії, визначення жанрових ознак акомпанемента.

Тема 3. Ознайомлення з фактурними та образно-звуковими особливостями різних музичних жанрів.

Типові ознаки твору.

Особливості темпа, ритмічного малюнку, метра.

Жанрові ознаки пісні, марша, танцю.

Роль жанрових ознак у визначенні характеру музичного твору.

Тема 4. Ознайомлення з критеріями аналізу та самоаналізу музичного твору.

Розвиток аналітичних умінь та внутрішніх слухових уявлень.

Визначення тональності, темпу, характеру засобів музичної виразності, форми та змісту твору, засобів звуковидобування залежно від характеру твору.

Тема 5. Вивчення програмного матеріалу дошкільного закладу.

Робота над музичними творами програмного матеріалу дошкільного закладу.(Розділ «Слухання музики», «Спів»).

Робота над засобами музичної виразності, ритмічним малюнком, характером твору.

Робота над акомпанементом в піснях.

Тема 6. Ознайомлення с контрастними та імітаційними типами поліфонії.

Знайомство з структурою безперервного руху голосів.

Вміння чути і відтворювати на інструменті одночасно різних мелодійних ліній або звукових планів.

Форми і жанри творів поліфонічного складу.

Тема 7. Оволодіння навичками поліфонічного мислення.

Розуміння гармонійного злиття кількох самостійних мелодій.

Визначення закономірностей мелодики, ритму, ладу, гармонії, засобів виразності поліфонічного твору.

Розвиток поліфонічної техніки.

Розвиток слухового контролю.

Тема 8. Динамічна, ритмічна та художня цілісність музичних творів програмного матеріалу.

Визначення характеру твору, засобів музичної виразності.

Співвідношення ритмічної пульсації з палітрою динамічних відтінків для створення художнього задуму твору.

Єдність форми та змісту.Художньо-завершене виконання творів.

Підготовка до контрольного заняття.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ IV. Опанування методами роботи над творами великих форм. Вивчення репертуару молодших класів ЗОШ.

Тема 1. Знайомство з структурою творів великої форми.

Знайомство з структурою сонатної форми: експозиція, розробка, реприза.

Протилежність головної та побічної партії, тематично та тонально.

Вміння у творах великої форми опанувати драматургію образу.

Формування масштабного музичного мислення.

Тема 2. Знання особливостей звуковидобування в творах різних жанрів та стилів.

Залежність звуку від характеру твору, мелодії.

Розвиток вміння слухати звук, засоби звуковидобування, співвідношення звучності в елементах фактури різних жанрів, мелодія та акомпанемент.

Використання навичок звуковидобування в програмних творах.

Тема 3. Ускладнення технічних завдань для розвитку виконавської майстерності.

Гами, арпеджіо, акорди. Гра гам в протилежному русі.

Прийоми репетаційної гри, гри ломаними інтервалами.

Робота над мелізматичними фігурами.

Закономірність аплікатурних форм.

Тема 4. Вивчення репертуару молодших класів ЗОШ з розділу «Слухання музики» та «Спів».

Методика слухання музики: вступне слово, виразне виконання музичного твору. Розвиток слухової уваги шляхом виконання контрастних за характером творів.

Ознайомлення з основними жанрами: пісня, марш, танець.

Розділ «Спів» - виразне виконання мелодії і акомпанементу, спрощення акомпанементу.

Тема 5. Формування навичок читання з аркуша.

Розвиток навичок читання нот з аркуша:

- а) володіння системою нотного запису (читання по «горизонталі» та «вертикалі»), б) володіння технікою прискореного читання
- в) структурне осмислення сприйняття тексту
- г) точність моторної реакції,
- д) володіння типовими аплікатурними формами
- е) вміння виконати твір в цілому в зазначеному характері і темпі,

Тема 6. Розкриття художньо-естетичного змісту твору через розвиток музичної форми.

Аналіз музичного твору, єдність форми та змісту.

Розкриття цільності форми.Різноманітність жанрів і форм в музиці.

Вивчення термінології: цезура, фермата, реприза, акцент, каданс, секвенція, модуляція.

Фразування, кульмінація, уява про музично-образне відтворення виконавського буття, навичок логічного, музичного мислення.

Тема 7. Формування творчого підходу до виконання музичних творів.

Розвиток творчого ставлення студента до виконання музичних творів. Єдність відтворення та творчості.

Виконання творчих завдань, потребуючих пошукової діяльності, розумової активності, певного рівня розвитку творчих здібностей.

Музичні твори з програмного матеріалу дошкільного закладу та ЗОШ.

Тема 8. Розвиток внутрішнього слуху та образних уявлень.

Вдосконалення змістового та виразного виконання.Розвиток самоконтролю за інтонаційною та образною точністю виконання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V. Розкриття художніх образів в музичних творах програмного матеріалу.

Тема 1. Підготовчо-виконавське спрямування професійного матеріалу.

Набуття навичок свідомого сприймання музичного матеріалу, аналізувати його за стильовими та жанровими особливостями.

Формування вміння транспортувати музичні твори дошкільного та шкільного репертуару.

Тема 2. Вдосконалення виконавських навичок в процесі вивчення дитячого репертуару.

Вивчення технічного матеріалу (вправи, етюди, гами).

Формування вмінь використовувати арсенал прийомів на різні види техніки.

Реалізація педагогічного спрямування дитячого репертуару.

Тема 3. Вдосконалення навичок педалізації в програмних творах.

Вдосконалення необхідних навичок педалізації з урахуванням стилю та характеру твору.

Використання власного слухового та емоційно-естетичного досвіду для створення художнього образу в програмних творах.

Тема 4. Розширення музичного світогляду.

Визначення інтонаційної, ритмічної функції артикуляції.

Характеристика рис музичного твору.

Аналіз структури творів програмного матеріалу.

Тема 5. Ознайомлення з різними формами сучасної музики.

Оволодіння навичками спрощення та удосконалення творів дитячого репертуару.

Формування вміння володіти різноманітними ритмічними формами.

Розуміння значення тембрального забарвлення.

Тема6. Розвиток навичок стильової та жанрової інтерпретації творів.

Вміння використовувати знання про форму, характер, динаміку розвитку творів.

Реалізація художнього задуму кожного з творів програми.

Тема 7. Опанування музичних творів дитячого репертуару.

Знання специфіки відтворення творів різних епох, стилів, жанрів, враховуючи особливості сприйняття данного віку.

Використання творів програмного матеріалу дошкільного закладу та ЗОШ.

Тема8. Створення художнього образу твору та відтворення його емоційного змісту.

Вміння дати емоційно-образну та раціонально-логічну оцінку власному виконанню.

Розуміння значення тембрального забарвлення музичного образу.

Творче ставлення до програмного матеріалу.

Тема 9. Реалізація художньо-виконавського завдання екзаменаційної програми з додаткового інструменту.

Репетаційна робота над технічними труднощами.

Вміння реалізувати художній задум програмних творів.

VI. КОНТРОЛЬНІ ВИМОГИ

II курс

III семестр: контрольний урок. Грудень.

Виконання трьох творів:

- етюд
- п'єса
- пісня шкільного репертуару

IV семестр: контрольний урок. Червень.

Виконання трьох творів:

- етюд
- п'єса з елементами поліфонії
- пісня з дошкільного репертуару

III курс

V семестр: залік. Грудень.

Виконання трьох творів:

- етюд
- п'єса з елементами поліфонії
- п'єса для слухання з дошкільного репертуару
- читання з листа

VI семестр: контрольний урок. Червень.

- П'єса з елементами поліфонія
- п'єса танцювального характеру
- твір з репертуару ЗОШ
- читання з листа.

IV курс

VII семестр: екзамен. Грудень.

- п'єса наспівного характеру (українська, класична, сучасна, або поліфонічно)
- п'єса танцювального характеру
- супровід шкільної пісні

VII. ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни «Додатковий інструмент» застосовуються такі методи:

Модульний контроль, екзамен - уміння студентів професійно виконувати твори програмного репертуару.

самоконтролю (уміння студентів самостійно проаналізувати, оцінити виконання творів програмового репертуару, самоаналіз)

Критерії якості виконання за загальновизнаною шкалою ECTS, а саме за рівнями A-B-C-D-E-FX-F, мають узгоджуватись з критеріями, які традиційно визначають рівні фахової компетентності, використовуються як базові (на кшталт: технічне опанування фактурою, довершене художнє виконання музичних творів та інш.). Відштовхуючись від традиційної національної шкали якісних показників, можна отримати проект оцінок для дисципліни «Додатковий інструмент».

«Відмінно» - А: довершене художнє виконання творів лише з незначною кількістю помилок, що не мають принципового значення у демонстрації вищого рівня компетентності.

«Добре» (складається з двох рівнів якості), а саме:

В - «дуже добре»: художньо переконлива інтерпретація творів вище середнього рівня досконалості з незначними помилками на високому рівні компетентності;

С - «добре»: програма опанована, виконана з невеликою кількістю змістовних помилок, що забезпечило прояв необхідної компетентності.

«Задовільно» (складається з двох рівнів складності), а саме:

Д - «задовільно»: програма виконана, але зі значною кількістю технічних та змістовних недоліків, що знижують рівень компетентності до середнього;

Е - «достатньо»: виступ задовольняє мінімальні вимоги до академічного виконання музичних творів на низькому рівні компетентності.

«Незадовільно» (теж складають два рівні), а саме:

FX - «незадовільно з можливістю повторного складання»: виконання музичних творів із значними художньо - технічними недоліками, що не задовольняє мінімальних вимог до необхідного рівня компетентності, які можна підвищити за умов самостійного доопрацювання;

F - «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу»: отримується у випадку неспроможності до виконання музичних творів на баяні\акордеоні, демонстрації дуже низького рівня компетентності та потребує повторного вивчення дисципліни.

Шкала оцінювання рівня засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за шкалою навчального закладу	Оцінка за національною Шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Означення

	2	3	4
90-100	Відмінно	A	Відмінно (стилістично вірне виконання, без порушень авторського тексту)
82-89	Добре	B	Дуже добре (стилістично вірне виконання з незначними порушеннями авторського тексту)
75-81	Добре	C	Добре (незначні стилістичні похибки з деякими порушеннями авторського тексту)
69-74	Задовільно	D	Задовільно (технічно недосконале, ненадійне виконання всіх творів програми)
60-68	Задовільно	E	Достатньо (цілісне виконання всієї програми з допущенням текстових, інтонаційних, темпових та інших недоліків)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (відсутність цілісного виконання 25% програми)
1-34	Незадовільно	F	Незадовільно (відсутність цілісного виконання 50% програми)

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного контролю

№ п/п	Види діяльності	Години	Кількість балів за одне заняття
1	Практичне заняття	83	10
2	Індивідуальне заняття	5	10
3	Модульний контроль	5	25
4	Самостійна робота	5	5
5	Відвідування практичних занять	83	0,5

Максимальна кількість балів

Модулі	Кількість балів	Коефіцієнт
I	233,5	2,34
II	234	2,34
III	233	2,33
IV	202	2,02
V	278	2,78

Шкала оцінювання поточного та модульного контролю

Оцінка за національною шкалою	Поточний контроль (бали)	Підсумковий модульний контроль
Відмінно	9 - 10	20 – 25
Добре	7 - 8	15 – 19
Задовільно	4 - 6	10 – 14
Незадовільно	1 - 3	1 - 9

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально - пізнавальної діяльності.

- За джерелом інформації:
 - Словесні: пояснення, розповідь, бесіди;
 - Наочні: практично - виконавський показ, спостереження.
- За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
- За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
- За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача, самостійна репетиційна робота студентів з нотним матеріалом.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально- пізнавальної діяльності.

- Виконавський показ викладача;
- Створення ситуації зацікавленості;
- Заохочення до концертної діяльності;

Методичне забезпечення курсу

1. Навчальні посібники (ноти, електронні носії інформації).
2. Робоча навчальна програма.
3. Методична література

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАРНИЙ СПИСОК

ЛІТЕРАТУРА

1. Згурська Н.М. Методика формування музично-виконавської культури майбутнього вчителя . Збірник наукових праць, вип..2 НПУ-2001р.
2. Давидовський К. Застосування сучасних методів розвитку фортепіанної техніки на уроках загального фортепіано: методичні рекомендації для викладачів музичних училищ України (К.Ю. Давидовський. – К.,1992р)
3. З.Йовенко З.Н. Общее фортепиано: вопросы методики (З.Н. – Йовенко. К.: Музыка Украины,1989р)
4. 4.Мартинсен К. Методика индивидуального преподавания гри на фортепиано (К. Мартинсен – М.Музыка,1977р)
5. 5.Фейгин М. Индивидуальность ученика и искусство педагога (М.Фейгин – 2-е изд. М.1975р)
6. Шульгина В. Методические основы подготовки учителя музыки по курсу игры на фортепиано (В.Шульгина – К.1982г).
7. Рафалович О.В. Транспонирование в классе фортепиано./ред. Л. Раабена./ -Л.: Музыка, 1963. -37с.
8. Удосконалення художньо-естетичної освіти учнівської молоді в умовах відродження національної культури. КДПУ-1992р.
10. Архимович Б.О., Титович В.І. Науково-методичні засади викладання курсу

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Ветлугіна Н.О. Музичний розвиток дитини. – К. 1989р.
2. Кабалеvський Д.Б. Як розповідати дітям про музику? – К.1981р.
3. Левашова Г. Музыка и музыканты – М.1969г.
4. Перельман Н. В классе рояля -Л.,1970г.
5. Падалка Г.М. Учитель, музика, діти –К.1982р.
6. Выдающиеся пианисты –педагоги о фортепианном искусстве- М.-Л. 1966г.
7. Радонова О.П. Слушаем музыку – М.1990г.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Формування основних навичок на музичному інструменті.

№ п\п	Тематика змістових модулів	Види занять. Розподіл годин					
		Всього годин	Практичні	Індивідуальні	Контроль знань	Самостійна робота	Форма контролю
1	Клавіатура баяна/акордеона.	2	2				
2	Аплікатура та її значення	2	2				
3	Метроритм і ритмічний малюнок.	3	2	1			
4	Знаки альтерації.	2	2				
5	Прийоми гри staccato.	3	2	1			
6	Значення штрихів у відтворенні музичного образу.	2	2				
7	Гра мелодій в розмірі 2/4, 3/4, 4/4.	2	2				
8	Динамічні відтінки.	3	2	1			
9	Робота над виразністю виконання творів програмного матеріалу.	2	1		1		
Всього		21	17	3	1		

Змістовий модуль 2.

Застосування засобів музичної виразності при виконанні музичних творів.

№ п/п	Тематика змістових модулів	Види занять. Розподіл годин					
		Всього годин	Практичні	Індивідуальні	Контроль знань	Самостійна робота	Форма контролю
1	Оволодіння технічними навичками гри на баяні/акордеоні.	2	2				
2	Музична фраза, речення, період.	2	2				
3	Прийоми гри в ансамблі.	3	2	1			
4	Формування технічних навичок гри на баяні/акордеоні.	2	2				
5	Робота над виразністю виконання музичних творів.	3	2				
6	Використання штрихів в програмних творах.	2	2				
7	Специфіка ведення і зміни міху.	2	2				
8	Музичні жанри.	3	2	1			
9	Робота над художнім образом в музичних творах індивідуальної програми.	2	2		1		
Всього		21	18	2	1		

Змістовий модуль 3.

Ознайомлення з контрастними та імітаційними типами поліфонії.

Опанування музичних творів дошкільного репертуару

№ п\п	Тематика змістових модулів	Види занять. Розподіл годин					
		Всього годин	Практичні	Індивідуальні	Контроль знань	Самостійна робота	Форма контролю
1	Опанування технічною досконалістю музичних програм шляхом роботи над етюдами та гамами.	3	2	1			
2	Розвиток професійних музичних умінь.	2	2				
3	Ознайомлення з фактурними та образно-звуковими особливостями різних музичних жанрів.	2	2	1			
4	Ознайомлення з критеріями аналізу та самоаналізу музичного твору.	2	2				
5	Вивчення програмного матеріалу дошкільного закладу.	3	2				
6	Ознайомлення с контрастними та імітаційними типами поліфонії.	2	2				
7	Оволодіння навичками поліфонічного мислення.	2	2				
8	Динамічна, ритмічна та художня цілісність музичних творів програмного матеріалу.	4	2	1			
Всього		20	16	3	1		

Змістовий модуль 4.

Опанування методами роботи над творами великих форм. Вивчення репертуару молодших класів ЗОШ.

№ п/п	Тематика змістових модулів	Види занять. Розподіл годин					
		Всього годин	Практичні	Індивідуальні	Контроль знань	Самостійна робота	Форма контролю
1	Знайомство з структурою творів великої форми.	2	2				
2	Знання особливостей звуковидобування в творах різних жанрів та стилів.	3	2	1			
3	Ускладнення технічних завдань для розвитку виконавської майстерності.	3	2	1			
4	Вивчення репертуару молодших класів ЗОШ з розділу «Слухання музики» та «Спів».	2	2				
5	Формування навичок читання з аркуша.	2	2				
6	Розкриття художньо-естетичного змісту твору через розвиток музичної форми.	2	2				
7	Формування творчого підходу до виконання музичних творів.	2	2				
8	Розвиток внутрішнього слуху та образних уявлень.	2	1		1		
Всього		18	15	2	1		

Змістовий модуль 5.

Розкриття художніх образів в музичних творах програмного матеріалу.

№ п/п	Тематика змістових модулів	Види занять. Розподіл годин					
		Всього годин	Практичні	Індивідуальні	Контроль знань	Самостійна робота	Форма контролю
1	Підготовчо-виконавське спрямування професійного матеріалу.	2	2				
2	Вдосконалення виконавських навичок в процесі вивчення дитячого репертуару.	4	2	1		1	
3	Вдосконалення навичок педалізації в програмних творах.	4	2	1		1	
4	Розширення музичного світогляду.	3	2			1	
5	Ознайомлення з різними формами сучасної музики.	2	2				
6	Розвиток навичок стильової та жанрової інтерпретації творів.	2	2				
7	Опанування музичних творів дитячого репертуару.	4	2	1		1	
8	Створення художнього образу твору та відтворення його емоційного змісту.	4	2	1		1	
9	Реалізація художньо-виконавського завдання екзаменаційної програми з додаткового інструменту.	3	1	1	1		іспит
Всього		28	17	5	1	5	
Всього за курс		108	83	15	5	5	

Карта самостійної роботи

Змістовий модуль 5

Розкриття художніх образів в музичних творах програмного матеріалу.

№ п/п	Завдання	Кількість годин	Контроль	Кількість балів
1	Робота над диханням, артикуляцією, характером в творах дитячого репертуару.	1	Практичне заняття Індивідуальне заняття	5
2	Робота над звуковеденням в програмних творах	1	Практичне заняття Індивідуальне заняття	5
3	Робота над фразуванням, виразністю, акомпанементом в творах дитячого репертуару	1	Практичне заняття Індивідуальне заняття	5
4	Подолання складнощів відтворення музичного образу	1	Практичне заняття Індивідуальне заняття	5
5	Гра творів напам'ять. Емоційність та виразність виконання	1	Практичне заняття Індивідуальне заняття	5
Всього		5		25

ІХ. Орієнтовний репертуарний список

ІІ курс (ІІІ, ІV семестр)

Баян. І клас ДМШ / Ред.-упорядники І.Д.Алексєєв, М.І.Корецький. -
К., 1985

Сонечко. Дитяча пісня

Зайка. Російська народна пісня

Ой, дзвони дзвонять. Українська народна пісня

Василек. Російська народна пісня

Диби-диби. Українська народна пісня

Ой, джигуне, джигуне. Українська народна пісня

Акордеон в музикальній школі / Сост. С.Павин. - М., 1984. -
Вып.47

Как за морем диво. Обр. А.Лядова. Заплетися плетень.Обр.

Ф.Буцуева. Русские народные песни

М.Балакирев. Хороводная

А.Гурилев. Матушка-голубушка

Баян, І клас ДМШ / Ред.-упорядники І.Д. Алексєєв, М.І.Корецький.
К., -1985

М.Корецький. Етюд № І До мажор

В. Клин. Етюд № 2 До мажор

К.Черні. Етюд № 4 До мажор

Баян. І клас ДМШ / Ред.-упорядники І.Д.Алексєєв, М.І.Корецький.
-К., -1985.

Л.Кніппер. Полечко-поле

Перепілонька. Білоруська народна пісня

Й.Брамс. Колискова

А.Онегин. Школа игры на баяне. - М., 1984.

У Харкові дощ йде. Українська народна пісня
Свет-Иван, он лужочком идет. Русская народная песня
Как в лесу, лесу, лесочке. Русская народная песня
Старинная французская песня
Самоучитель игры на аккордеоне / Сост. А.Мирек. - М., 1987
К.Листов. В землянке

III курс (V, VI семестр)

Вот мчится тройка удалая. Русская народная песня
Х.Глюк. Мелодия
Веретено. Эстонская народная песня
Баян I клас ДМШ / Ред.-упорядники І.Д.Алексєєв, М.І.Корецький. - К., 1985
Г.Вольфарт. Етюд № 10 ля мінор
А.Салин. Етюд № ІЗ ля мінор
Г.Беренс. Етюд № 17 Соль мажор
Пісні для учнів І-3-х класів загальноосвітньої школи / Упор.
Л.Греков. - К., 1982
Д.Васильєв-Буглай. Осіння пісенька
Щебетала пташечка. Українська народна пісня
Я.Степовий. Зимонько-снігуронько
Зозуленька. Чеська народна пісня
Баян. 2 класс ДМШ/Ред.-упорядники І.Алексєєв, М.Корецький. -К., 1981
Ніч яка місячна. Українська народна пісня
Л.Бетховен. Бабак
Ой, лопнув обруч. Українська народна пісня
Корольок. Українська народна пісня
Школа игры на аккордеоне / Сост. П.Лондонов. - М., 1983

Среди долины ровныя. Русская народная песня

Т.Хренников. Речная песенка

Аннушка. Чешская народная песня

А.Хачатурян. Вальс

Пісні для учнів І-3-х класів загальноосвітньої школи / Упор.

Л.А.Греков. - К., 1985

Вийди, вийди сонечко. Українська народна пісня. Обр. Л.Ревуцького

Котику сіренький. Українська народна пісня. Обр. М.Вериківського

Ягілочка. Українська народна пісня. Обр. Я.Степового

Баян. 2 клас / Ред.-упорядники І.Алексєєв, М.Корецький. -. К., 1981

Я.Ванхаль. Етюд До мажор

Л.Шітте. Етюд Соль мажор

К.Черні. Етюд Ре мажор

Г.Беренс. Етюд Ре мажор

IV курс (VII семестр)

Популярні мелодії для баяна або акордеона. Вип. I. - К., 1988 –

Їхали козаки із Дону додому. Українська народна пісня

Ой чорна я си чорна. Українська народна пісня

Цвіте терен. Українська народна пісня

Їхав козак містом. Українська народна пісня

Ой: на горі білий камінь. Українська народна пісня

У кінці греблі шумлять верби. Українська народна пісня

Несе Галя воду. Українська народна пісня

Отрада. Російська народна пісня

Самоучитель игры на баяне / Сост. А.Басурманов. - М., 1982

"Елочки-метелочки". Сибирские народные припевки

В.Ефимов. Деревенская полька

Янка. Белорусский народный танец

Хрестоматія з слухання музики. 1-3 класи / Ред.-упорядник
К.В.Майбурова. - К., 1980

Лявониха. Білоруський народний танець

Ш.Гуно. Марш з опери "Фауст"

Летіли орлята. Українська народна пісня

Аркан. Український народний танець

Р.Шуман. Веселий селянин

Р.Шуман. Сміливий вершник

Й.Гайдн. Танець

Ф.Легар. Вальс

Люди работают. Моравская народная песня

Мимо реченьки. Чешская народная песня

Альбом начинающего баяниста. Вып. 56 / Сост. В.Грачев. - М., 1984

Ф.Шуберт. Два вальса

А.Гречанинов. Мазурка

В.Грачев. Балетный танец

Ходила младешенька. Русская народная песня

Репертуар аккордеониста. Вып. 56 / Сост. В.Грачев. - М., 1984

Ф.Бушуев. Расставание

Н.Мухатов. Маленький вальс

Э.Шони. Мазурка

Поставлю я ведерочки на лед. Русская народная песня

Микита. Белорусский народный танец. Обр. А.Талакина

Д.Бетховен. Концерт

П.Чайковский. Танец из балета "Лебединое озеро"

Моцарт, Юмореска

Щебетала пташечка. Українська народна пісня. Обр. Я.Степового

Додатковий репертуар

В.Моцарт. Полонез

Д.Кабалевський. Похідний марш

О.Даргомижський. Козачок –

Д.Кабалевський. Клоуни

А.Жилінський. Етюд До мажор

Г.Вольфарт. Етюд Ре мажор

Школа гри на баяні / Сост. Ю.Акимов. - М., 1980

И.Яшкевич. Етюд Ре мажор

Н.Ризоль. Етюд До мажор

Ю.Акимов. Етюд ля минор

Б.Барток. Етюд До мажор

В.Мотов. Етюд Соль мажор

Школа гри на баяні / Сост. А.Онегин. - М., 1981

А.Онегин. Етюд Соль мажор

Ю.Соловьев. Етюд ре минор

А.Лемуан. Етюд До мажор

Н.Горлов. Етюд Соль мажор

Українські народні пісні в обробці для готово-виборного баяна /
Ред.-упорядник М.Різоль. - К., 1983

Ніч яка місячна, зоряна, ясна. Тече річка невеличка. Заповіт. Ой,
сад-виноград. По садочку ходжу. Я бачив, як вітер березу зломив.
Українські народні пісні

Популярні мелодії для баяна або акордеона. Вип. I / Ред.упорядники
О.Ф.Денисов, В.В.Угринович. - К., 1988

Реве та стогне Дніпр широкий. Ой, у вишневому садочку. Не топила,
не варила. Горіла сосна, палала.

Популярні мелодії для баяна або акордеона. Вип. 2 / Ред.-
упорядники О.Ф.Денисов, В.В.Угринович.- К., 1989

І.Карабець. Батьківський поріг

І.Шамо. Осіннє золото

В.Лашук. Океан

В.Михайлюк. Черемшина

Дж.Темпест. Последний отсчет

Ф.Мануель. Три поросята и злой волк

И.Дунаевский. У рыбалки, у реки

Ой я гарна молодиця. Українська народна пісня

М.Легран. "Жди мене" з кінофільму "Шербурзькі парасольки"

Посилала мене мати. Українська народна пісня

Баян III клас / Ред.-упорядники І.Д.Алексєєв, М.І.Корецький. -1977

Д.Кабалевський. Наш край

Г.'Свиридов. Вітрогонка

Козачок. Український народний танець. Обр. М.Різоля

Д.Россіні. Хор тірольців з опери "Вільгельм Тель"

Полосинька. Російська народна пісня. Обр. М.Корецького

С.Майкапар. Вальс

М.Клементі. Рондо з сонати До мажор

Увиванець. Український народний танець. Обр. Р.Тихомирова

А.Рубінштейн. МелодіА.Коррелі. Сарабанда

Й.Бах. Прелюдія

П.Чайковський. Вальс квітів з балету "Лускунчик"

Чоботи. Українська народна пісня

Література

1. Алексєєв І.Д. Викладання гри на баяні. –к., 1957
2. Баян и баянисты /Ред.-составитель Ю.Т.Акимов. –М., 1970
3. Баян и баянисты. Ч.2/ Ред.-составитель Ю.Т.Акимов. –М., 1974
4. Бодина Е. А. Воздействие музыки на воспитание личности // Педагогика. - 1992.
5. Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997.
6. Давидов М. Основи формування виконавської майстерності баяніста. – К.: Муз. Україна, 1983.
7. Давыдов Н.А. Методика переложений инструментальных произведений для баяна. – М., 1982
8. Зіміна А.М. Основи музичного виховання і розвитку дітей молодшого віку: Підручник для педвузів. - М., 1993.
9. Іваницький А.І. Українська народна музична творчість: Посібник для вищ. та серед. учб. закладів. – К.: Музична Україна, 1990.
10. Ліпс Ф. Мистецтво гри на баяні. – М.: Музика. 1985.
11. Печерська Е.П. Уроки музики в початковій школі. – К.: Либідь, 2001.
12. Пуриц І. Г. Гра на баяні : методичні статті / І. Г. Пуриц ; переклад з рос. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2007.
13. Ризоль Н.И. Принципы применения пятипальцевой аппликатуры на баяне.- М., 1977.
14. Ростовський О.Я. “Педагогіка музичного сприймання” – К.: 1997р.

15. Сисоєва С.О. Педагогічна творчість : монографія / С.О. Сисоєва.
– Харків ; Київ :Каравела, 1998. – 150 с.
16. Шахов Г.И. Игра по слуху, чтение с листа и транспонирование в классе баяна. - М., 1987.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

- 1.Баян. І клас ДМШ / Ред.-упорядники І.Д.Алексєєв,
М.І.Корецький.-К., 1985
2. Аккордеон в музыкальной школе / Сост. С.Павин. - М., 1984. -
Вып.47
3. Самоучитель игры на аккордеоне / Сост. А.Мирек. - М., 1987
4. Пісні для учнів І-3-х класів загальноосвітньої школи / Упор.
Л.Греков. - К., 1982
5. Баян. 2 класс ДМШ/Ред.-упорядники І.Алексєєв, М.Корецький. -
К., 1981
6. Школа игры на аккордеоне / Сост. П.Лондонов. - М., 1983
7. Популярні мелодії для баяна або акордеона. Вип. І. - К., 1988
8. Самоучитель игры на баяне / Сост. А.Басурманов. - М., 1982
9. Хрестоматія з слухання музики. 1-3 класи / Ред.-упорядник
К.В.Майбурова. - К., 1980
10. Альбом начинающего баяниста. Вып. 56 / Сост. В.Грачев. - М.,
1984
11. Репертуар аккордеониста. Вып. 56 / Сост. В.Грачев. - М., 1984

